Warszawa, 22 listopada 2026 r.

PETYCJA W INTERESIE PUBLICZNYM

w sprawie równego dostępu do publicznie finansowanego kształcenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychologii klinicznej oraz zapewnienia systemowego finansowania rozwoju kadr zdrowia psychicznego

Wnoszący:

Fundacja EBEN-HEZER
KRS: 0000965178
ul. Wasilkowska 12C
04-938 Warszawa

Jednostka organizacyjna Fundacji:
Ogólnopolska Inicjatywa Zaawansowanej Praktyki Pielęgniarskiej (OIZPP)

Reprezentowana przez:

Dariusza Popińskiego
Kierownika Projektu OIZPP
Pełnomocnika Fundacji EBEN-HEZER, działającego na podstawie uchwały Zarządu Fundacji oraz pełnomocnictwa z dnia 28 listopada 2025 r.

Adresat:

Minister Zdrowia
Ministerstwo Zdrowia
Warszawa

Do wiadomości:

- Rzecznik Praw Obywatelskich
- Przewodniczący Sejmowej Komisji Zdrowia
- Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

I. PRZEDMIOT PETYCJI

Fundacja EBEN-HEZER, działając w interesie publicznym, wnosi o **podjęcie działań systemowych, finansowych i legislacyjnych zmierzających do objęcia specjalizacji w dziedzinie psychologii klinicznej stabilnym finansowaniem ze środków publicznych, na zasadach zapewniających rzeczywi**stą dostępność kształcenia specjalistycznego.

Przedmiotem niniejszej petycji jest również przeciwdziałanie nierównościom w dostępie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych w grupach specjalistów, których

kompetencje są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania publicznego systemu ochrony zdrowia psychicznego.

II. UZASADNIENIE - SYSTEMOWA DYSKRYMINACJA EKONOMICZNA W DOSTĘPIE DO KSZTAŁCENIA

Obecny model finansowania kształcenia specjalizacyjnego **ujawnia istotną dysproporcję** pomiędzy zawodami funkcjonującymi w systemie ochrony zdrowia.

Lekarze odbywający specjalizację, w tym specjalizację z psychiatrii w trybie rezydentury, korzystają z finansowania ze środków publicznych. Psychologowie ubiegający się o tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej muszą natomiast ponosić wysokie koszty wieloletniego szkolenia z własnych środków.

Problem ten został dostrzeżony przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

W wystąpieniu z 9 października 2025 r. skierowanym do Minister Zdrowia RPO wskazał, że koszt specjalizacji z psychologii klinicznej przekracza 40 tys. zł w ciągu czterech lat, podczas gdy **lekarze odbywający specjalizację, np. z psychiatrii, nie ponoszą kosztów czesnego.**

Rzecznik zwrócił również uwagę na wątpliwości dotyczące takiego zróżnicowania w kontekście art. 32 Konstytucji RP.

Skala problemu nie jest hipotetyczna. Przykładowo Uniwersytet Medyczny w Poznaniu publikował koszt specjalizacji wynoszący 55 tys. zł, natomiast komunikat Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego z 28 października 2026 r. wskazywał 38 400 zł za czteroletnie szkolenie.

Oznacza to, że dostęp do uzyskania specjalizacji w istotnym stopniu zależy od indywidualnych możliwości finansowych psychologa, a nie wyłącznie od jego przygotowania, motywacji i potrzeb kadrowych systemu.

Powstaje fundamentalne pytanie: dlaczego państwo finansuje kształcenie specjalistów psychiatrii, a jednocześnie przerzuca na psychologów klinicznych koszty zdobywania kwalifikacji, których potrzebuje publiczny system ochrony zdrowia?

Nie kwestionujemy zasadności finansowania specjalizacji lekarskich. Kwestionujemy brak analogicznego, stabilnego mechanizmu wsparcia dla innych specjalistów zdrowia psychicznego.

III. WYMIAR PRAWNY I KONSTYTUCYJNY

Art. 32 Konstytucji RP ustanawia zasadę równości wobec prawa i zakaz dyskryminacji w życiu społecznym i gospodarczym.

Nie oznacza to automatycznego obowiązku identycznego finansowania wszystkich zawodów. Wymaga jednak racjonalnego i obiektywnego uzasadnienia różnic w traktowaniu grup zawodowych.

W sytuacji, w której kształcenie specjalizacyjne psychologów klinicznych odbywa się w ramach regulowanego systemu, pod nadzorem merytorycznym CMKP i kończy egzaminem specjalizacyjnym, zasadne jest przeanalizowanie, czy obecny model finansowania nie tworzy nieuzasadnionych barier ekonomicznych.

Należy również uwzględnić nową ustawę z 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. z 2026 r. poz. 187), której zasadnicza część wejdzie w życie 19 maja 2028 r.

Rozwój regulacji zawodowych powinien iść w parze z zapewnieniem dostępnego i odpowiednio finansowanego systemu kształcenia specjalistycznego.

IV. POSTULATY FUNDACJI EBEN-HEZER

Wnosimy o:

1. **Objęcie specjalizacji w dziedzinie psychologii klinicznej pełnym finansowaniem ze środków publicznych, analogicznie do mechanizmów finansowania specjalizacji lekarskich.**
2. Opracowanie stabilnego mechanizmu finansowania miejsc specjalizacyjnych z budżetu państwa, z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb kadrowych systemu ochrony zdrowia psychicznego.
3. Wprowadzenie możliwości refundacji kosztów specjalizacji poniesionych przez psychologów, którzy rozpoczęli lub ukończyli szkolenie w systemie odpłatnym.
4. Zwiększenie liczby finansowanych miejsc specjalizacyjnych i zapewnienie ich dostępności regionalnej.
5. Przeprowadzenie analizy porównawczej zasad finansowania specjalizacji lekarskich oraz specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia.
6. Przedstawienie harmonogramu zmian finansowych i legislacyjnych prowadzących do usunięcia barier ekonomicznych w dostępie do specjalizacji psychologii klinicznej.
7. Włączenie przedstawicieli środowiska psychologów i organizacji działających na rzecz ochrony zdrowia do konsultacji nad nowym modelem finansowania kształcenia.

V. PYTANIA DO MINISTERSTWA ZDROWIA

Wnosimy o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy Ministerstwo Zdrowia przeprowadziło analizę dysproporcji w finansowaniu specjalizacji psychiatrycznej i specjalizacji psychologii klinicznej?
2. Jakie działania podjęto w odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich z 9 października 2025 r.?
3. Czy Ministerstwo planuje objęcie specjalizacji psychologii klinicznej finansowaniem publicznym?
4. Czy rozważana jest refundacja kosztów poniesionych przez osoby odbywające szkolenie specjalizacyjne?
5. Jakie środki finansowe i rozwiązania organizacyjne zostaną przeznaczone na zwiększenie dostępności specjalistów psychologii klinicznej?
6. Czy Ministerstwo przewiduje opracowanie harmonogramu wdrożenia postulowanych zmian?

VI. STANOWISKO KOŃCOWE

Fundacja EBEN-HEZER stoi na stanowisku, że budowanie nowoczesnego systemu ochrony zdrowia psychicznego nie może polegać wyłącznie na tworzeniu nowych regulacji zawodowych i nakładaniu kolejnych wymagań kwalifikacyjnych.

Musi mu towarzyszyć rzeczywista polityka państwa wspierająca rozwój kompetencji wszystkich specjalistów, których praca ma znaczenie dla bezpieczeństwa pacjentów.

Psycholog kliniczny nie jest dodatkiem do systemu psychiatrycznej opieki zdrowotnej. **Jest jednym z jego fundamentalnych ogniw**. Jego kompetencje mają bezpośrednie znaczenie dla diagnostyki, rehabilitacji, leczenia zaburzeń psychicznych i ograniczania długofalowych kosztów zdrowotnych i społecznych.

Państwo nie może oczekiwać coraz wyższych kwalifikacji od psychologów, jednocześnie przerzucając na nich pełny ciężar finansowania kształcenia specjalistycznego.

Nie postulujemy przywilejów dla jednej grupy zawodowej. Postulujemy równe szanse, sprawiedliwe zasady i odpowiedzialne finansowanie kształcenia specjalistów zdrowia psychicznego.

Wnosimy o rozpatrzenie niniejszej petycji, **przedstawienie stanowiska Ministerstwa Zdrowia oraz wskazanie konkretnych działań i terminów realizacji postulowanych zmian.**

Z poważaniem,

Dariusz Popiński
Kierownik Projektu OIZPP
Pełnomocnik Fundacji EBEN-HEZER